

Norsk faglitterær
forfatter- og
oversetterforening

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep.
0030 Oslo

postmottak@kud.dep.no

D.ref.: 2011/02036 ME/ME1

Oslo, 30. september 2011

HØRING OM ENDRINGER I ÅNDSVERKLOVEN – TILTAK MOT KRENKELSER AV OPPHAVSRETT M.M. PÅ INTERNETT

Vi viser til høring med bakgrunn i høringsbrev og høringsnotat fra Kulturdepartementet 19. mai 2011 om endringer i åndsverkloven – tiltak mot ulovlig fildeling og andre krenkelses av opphavsrett m.m. på Internett. Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening (NFF) ønsker med dette å kommentere departementets forslag.

NFF er en fagforening for forfattere og oversettere av faglitteratur. Foreningen sikrer medlemmenes faglige og økonomiske interesser gjennom forhandlinger om avtaler med offentlige og private institusjoner om vilkår for utgivelse og bruk av faglitteratur, om vederlagsordninger m.v. NFF arbeider også for å fremme god faglitteratur, styrke norsk skriftspråk og trygge ytringsfriheten i et internasjonalt perspektiv. Foreningen har ca. 5400 medlemmer.

1. NFFs merknader til endringsforslaget

NFF støtter departementets forslag til endringer i forbindelse med **registrering** og annen behandling av **IP-adresser** mv. og tilgang til **abonnentens identitet** (kapittel 2 i høringsnotatet), samt **tiltak rettet mot nettsted** hvor opphavsrett krenkes (kapittel 3 i høringsnotatet). De to første forslagene innebærer slik vi ser det i hovedsak en klargjøring av gjeldende rett. Det tredje forslaget innfører hjemmel i norsk rett for å hindre tilgang til nettsted ved sletting eller blokkering og bidrar således til å gjennomføre opphavsrettsdirektivet artikkel 8.3 og oppfylle Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

Tiltak i form av **varselbrev** (kapittel 4 i høringsnotatet). Slike varselbrev er etter NFFs syn et viktig og nødvendig supplement til de foreslåtte tiltakene rettet mot nettsted. Varselbrev gjør det mulig å nå berørte abonnenter med informasjon på et tidlig tidspunkt, fremfor at de først informeres når det innledes rettssak mot dem. Selv om sletting eller blokkering av nettsted ventelig vil være det foretrukne tiltaket i tilfeller hvor det er egnet, vil det også være mange tilfeller hvor det ikke er egnet, f.eks. fordi a) vilkåret om at en vesentlig del av innholdet må være ulovlig ikke er oppfylt, b) enkelte tar i bruk virkemidler for å omgå en etablert blokkering eller c) opphavsrettskrenkelsene skjer direkte fra bruker til bruker uten å involvere et nettsted.

NFF er enig med departementet i at det er viktig å utvikle attraktive lovlige tjenester og at det er et ansvar som i hovedsak påhviler aktørene i bransjen. Aktørene i bransjen tar dette ansvaret på alvor

Postadresse:
Postboks 172 Bogstadveien
NO-0323 Oslo

Besøksadresse:
Uraniensborgveien 2
0258 Oslo

Telefon 22 12 11 40
Telefaks 22 12 11 50

E-post nff@nffo.no
www.nffo.no

Bank 5024.05.37181

og tilbudet av gode lovlige tjenester er i dag større enn noensinne. Likevel fortsetter krenkelsene av opphavsrett m.m på Internett i et enormt omfang, noe som i tillegg til å påføre rettighetshaverne store tap også truer lønnsomheten til de nye lovlige tjenestene. NFF er enig med departementet i at det er vanskelig å konkurrere med det som ulovlig tilbys gratis og at en tilfredsstillende reduksjon av den ulovlige aktiviteten derfor også forutsetter muligheter for rettighetshavere til å håndheve opphavsrett m.m. på Internett. Dette synet deles av 86 % av befolkningen (92 % av de under 30 år) som i følge Norstats spørreundersøkelse for musikkbransjen fra april 2009 er enig i at ulovlig nedlasting vil fortsette så lenge sjansene for å bli tatt er så liten. Det er ikke bare slik, som departementet uttrykker det i høringsbrevet, at de foreslåtte tiltakene vil kunne stimulere til utvikling og investering i nye lovlige tjenester. Etter NFFs mening er tiltakene en nødvendig forutsetning for at innholdsbransjene i det hele tatt skal ha økonomisk styrke til å utvikle slike tjenester.

Også andre lovbrudd enn opphavsrettskrenkelser – som massedistribuerte elektroniske meldinger (SPAM) og ondartet programvare (virus mv.), barnepornografi og personvernkrænkelser generelt – har sett en enorm økning i antall og omfang. I tilknytning til disse lovbruddene er det, fordi dette har vært ansett for viktig og nødvendig, allerede gjennomført liknende tiltak som dem departementet nå drøfter i forbindelse opphavsrettskrenkelser (inkludert tiltak rettet mot nettsted og varselbrev).

Ved å gjennomføre de ovennevnte lovendringene vil mulighetene til å stanse opphavsrettskrenkelser på Internett i større grad samsvare med de mulighetene som allerede finnes for å stanse SPAM og virus mv., samtidig som hensynene til personvern, rettssikkerhet og ytringsfrihet også blir ivarettatt. Tatt i betraktning de enorme tap opphavsrettskrenkelser på Internett har påført rettighetshavere det siste tiåret og de alvorlige konsekvenser dette allerede har hatt for deler av norsk kulturliv, er det etter NFFs syn på høy tid.

Opphavsrett m.m. har liten verdi dersom kostnadene ved håndhevingen overstiger den gevinsten som oppnås. Kostnadseffektiv gjennomføring av de foreslåtte tiltakene og en rimelig fordeling av kostnadene mellom de berørte aktørene (rettighetshaver, internettilbyder, staten og, der hvor det er aktuelt, den ansvarlige for krenkelsen), er derfor av avgjørende betydning for nå målet om å styrke håndhevingsmulighetene på Internett.

2. Kort om privat kopiering

Etter NFFs syn vil departementets forslag til lovendringer, supplert med et tiltak i form av varselbrev, gi rettighetshaverne et styrket vern mot opphavsrettslige krenkelser på internett. For ytterligere å forsterke rettighetshavernes stilling tilrår NFF at departementet – i det videre lovarbeidet – vurderer å innføre kompensasjonsformer for den utstrakte private kopiering av tekst, illustrasjoner, foto og noter som finner sted. Departementet er kjent med at den teknologiske utviklingen har gjort det enkelt og billig å framstille førsteklasses kopier av alle slags verk og arbeider, og at man til privat bruk kan framstille maskinlesbare kopier av beskyttede verk som slett ikke fanges opp av begrepene "lydopptak" og "film". Dermed blir balansen mellom rettighetshaverens enerett og allmennhetens privatkopieringsrett gradvis forskjøvet.

Det er gode grunner for å anta at slik lovlig kopiering for privat bruk har et betydelig omfang, og at tilgang på billige scannere og printere har betraktelig økt slik bruk de seneste årene. En utvidelse av dagens kompensasjonsordning ville således kunne oppgradere vernet av flere grupper rettighetshaveres legitime interesser. Det kan oppfattes som et paradoks at gjeldende ordninger

kompenserer for eksempel skribenter for privatkopiering av lydbøker av deres verk, men ikke for privatframstilling av selve teksten.

Vennlig hilsen
Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Trond Andreassen', is written over the typed name and title.

Trond Andreassen
Generalsekretær